T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/532
KARAR NO: 2023/6
KARAR TR : 23/01/2023

ÖZET: 2828 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinden faydalanmak isteyen davacının, 18 yaşına kadar yetiştirme yurdunda kaldığınıntespitine dair açtığıdavanınİDARİ YARGI YERİNDEgörülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : T. Ö
Vekili : Av. S. G
Davalı : Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü/ Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Vekili : Av.M. S. K

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Malatya 3.Asliye Hukuk Mahkemesinin 02/03/1998 tarihli ve E.1998/353, K.1998/161 sayılı kararı ile Malatya Çocuk Yuvasında koruma altına alındığını, daha sonra erkek yetiştirme yurduna naklinin yapıldığını, müvekkilinin 30/12/2006 tarihine ve 18 yaşını doldurunca kadar Erkek Yetiştirme Yurdunda kaldığını, Pütürge Asliye Hukuk Mahkemesinin 24/06/2014 tarih ve E/K.2014/2-61 sayılı kararı ile doğum tarihinin 21/11/1988 iken ay ve gün baki kalmak kaydıyla 1991 olarak düzeltilmesine karar verildiğini belirterek, 30/12/2006 tarihine ve 18 yaşını tamamlayıncaya kadar yetiştirme yurdunda kaldığının tespitine karar verilmesi istemiyleadli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı kurum vekili, davacının koruma altına alındığının doğru olduğunu ancak babasının cezaevinden çıkması neticesinde 12/07/2002 tarihinde kurumla ilişkisinin kesildiğini, bu durumun kayıtlarda da sabit olduğunu belirterek davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3. Malatya 1. Aile Mahkemesi 06/03/2015 tarihve E.2014/825, K.2015/163 sayı ile,uyuşmazlığın esasını inceleyerek, ispatlanamayan davanın reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmiştir.

4. Yargıtay 2. Hukuk Dairesi09/03/2015 tarih veE.2016/1962, K.2016/4574 sayı ile, tespit kararının çocuk mahkemesinde verilmesi gerektiği mahkemece görevsizlik kararı verilmesi gerekirken, işin esasıyla ilgili hüküm kurulmasının doğru görülmediği gerekçesiyle mahkeme kararınıbozmuştur.

5. Malatya 1. Aile Mahkemesi 07/06/2016 tarih ve E.2016/425, K.2016/533 sayı ile,bozma ilamına uyarak, 2828 sayılı Kanun'un 22. maddesi uyarınca dava konusu işlere bakma görevinin çocuk mahkemelerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik ve kararın kesinleşmesinden sonra talep halinde dosyanın yetkili ve görevli Malatya Çocuk Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

6. **Malatya Çocuk Mahkemesi 31 /03/2022 tarih ve E. 2022/162, K.2022/159**sayı ile,davaya bakmanın idari yargının görevinde olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş,itiraz yoluna başvurulması üzerineMalatya 5. Ağır Ceza Mahkemesi 23/05/2022 tarih veDeğişik İş No.2022/408 sayılı karar ile itirazın reddine kesin olarak karar vermiş ve görevsizlik kararı kesinleşmiştir. Kararınilgili kısmı şöyledir:

> *"Her ne kadar davacı T. Ö vekili Av. S. G 23/01/2015 havale tarihli dilekçesinde müvekkili* T. Ö*'ün 18 yaşını ikmal edene kadar erkek yetiştirme yurdunda kaldığının tespitini talep etmiş ise de; söz konusu talebin mahkememizin görev alanında olmadığı, İdari Yargı koluna konu edilebilecek bir talep olduğu, Mahkememizin görevlerinin kanun ile tahdidi olarak sayıldığı, söz konusu talebin mahkememizce değerlendirilmesinin mümkün bulunmadığı, olayda, tespit davası olarak açılan bu dava ile amaçlanan, 3413 sayılı Yasa ile 2828 sayılı Yasaya eklenen 1. maddeden faydalanmak isteyen davacının, 18 yaşına kadar yetiştirme yurdunda kaldığının saptanması olduğu, davacının istemi doğrultusunda yapılacak bu tespitin, idari bir işlem tesisi istemiyle davalı idareye ibraz edilmek üzere belge elde etmek amacıyla kullanılacağı, belirtilen durum karşısında istemin, eda davasının öncüsü niteliğinde bir özel hukuk*

ilişkisinin tespitine ilişkin olmayıp, davacının 18 yaşına kadar yetiştirme yurdunda kaldığının tespitine yönelik olduğu ve bu davaya bakılıp bakılamayacağı konusunda idari yargı yerinin görevli bulunduğu anlaşılmakla mahkememizin yetkili ve görevli bulunmadığı kanaatine varılmakla Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE,"

7. Malatya Çocuk Mahkemesinin dava dosyasını doğrudan idare mahkemesine göndermesi üzerinedosya esas kaydı yapılmış ve Malatya1. İdare Mahkemesi 17/06/2022 tarih ve E.2022/560, K.2022/635 sayı ile, dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

8. Davacı vekili yeni bir dilekçe ile, müvekkilinin 30/12/2006 tarihine ve 18 yaşını tamamlayıncaya kadar yetiştirme yurdunda kaldığını, 2828 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi gereğince kamu kurum ve kuruluşlarında işe yerleştirilebilmesi için Malatya Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünün, Mahkeme kararına istinaden kuruluşla ilişikleri kesilerek mevcut kayıtlardan düşüldüğüne yönelik 12/07/2002 tarihli ve..../857 sayılıişleminin iptalinin gerektiğini, müvekkilinin 2002 yılından sonra 2006 yılına kadar yine yetiştirme yurdunda kaldığını ve buradaki imkanlardan yararlandığını ifade ederek, Malatya Aile Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğünün 12/07/2002 tarihli ve ..../857 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

9. **Malatya 1. İdare Mahkemesi 15/08/2022 tarih ve E.2022/1212**sayı ile, davanınçözümünde adli yargı yerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle dosyanın 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Mahkemece karar verilinceye kadar dosya incelemesininertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısımları şöyledir:

"Mahkemelerin görev ve yetkilerinin kanunla düzenleneceği Anayasa'nın 147. maddesinde düzenleme altına alınmıştır. İdari Yargılama Hukuku bakımından görev konusu kamu düzenindendir. Yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca idari yargıdaki dava türleri açıkça zikredilmiştir. 2577 sayılı Kanun'da sayılan dava türleri içerisinde "tespit davası"nın olmadığı görülmektedir. Bu nedenle; davacının 18 yaşını ikmal edene kadar davalı idareye bağlı erkek yetiştirme yurdunda kaldığının tespitine karar verilmesi istemiyle açılan davada Mahkememizin görevli olmadığı sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 27.05.2002 gün ve E:2002/24, K:2002/23 sayılı kararında da tespit istemli açılan davada adli yargının görevli olduğu açıkça ortaya konmuştur."

III. İLGİLİ HUKUK

Mevzuat

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

11. 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun "*Amaç*" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; korunmaya, bakıma veya yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli, yaşlı ve diğer kişilere götürülen sosyal hizmetlere ve bu hizmetleri yürütmek üzere kurulan teşkilatın kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklar ile faaliyet ve gelirlerine ait esas ve usulleri düzenlemektir."

12. AynıKanun'un "*Kapsam*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" Bu Kanun, sosyal hizmetlerle ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişileri ve özel hukuk tüzelkişilerini, sosyal hizmet kurum ve kuruluşlarında çalışan personeli, sosyal hizmetlerden faydalananları ve faydalanacak durumda olanları kapsar."

13. Aynı Kanun'un "*Tespit ve inceleme*" başlıklı 21. maddesi şöyledir:

" Kurum, korunmaya, bakıma, yardıma ihtiyacı olan aile, çocuk, engelli ve yaşlılar ile sosyal hizmetlere ihtiyacı olan diğer kişileri tespit ve incelemekle görevlidir.

Bu kişilerin Kuruma duyurulmasında ve incelemeye ilişkin olarak Kurum ile işbirliğinde bulunulmasında mahalli mülki amirler, sağlık kuruluşları ve köy muhtarları ile genel kolluk kuv-vetleri ve belediye zabıta memurları yükümlüdürler."

14. Aynı Kanun'un "*Korunma kararı*" başlıklı 22. maddesi şöyledir:

"Korunmaya ihtiyacı olan çocukların reşit oluncaya kadar bu Kanun hükümlerine göre Kurumca kurulan sosyal hizmet kuruluşlarında bakılıp yetiştirilmeleri ve bir meslek sahibi edilmeleri hususundaki gerekli tedbir kararı 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa göre yetkili ve görevli mahkemece alınır. Bu karar için gerekli belgeler Kurumca düzenlenir ve ilgili mahkemeye gönderilir.

Haklarında derhal korunma tedbiri alınmasında zorunluluk görülen çocuklar mahkeme kararı alınıncaya kadar, bu Kanuna göre kurulmuş kuruluşlarda veya aile yanında mahalli mülki amirin onayı alınmak suretiyle bakım altına alınır.

(Ek fıkra: 6/2/2014-6518/17 md.) Sosyal hizmet kuruluşlarının kendisine teslim edilen çocuk hakkında yapacağı inceleme sonucunda hazırlayacağı raporda, 5395 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca çocuğun derhâl korunma altına alınmasını gerektiren bir durum olmadığı ve ailesine teslim edilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığı kanaatine varması hâlinde mülki idare amirinin onayı ile çocuk ailesine teslim edilebilir."

15. Aynı Kanun'un "*Korunma kararının süresi ve kaldırılması*" başlıklı 24. maddesi şöyledir:

"Korunma kararı genel olarak çocuk reşit olana kadar devam eder. Ancak bu karar, korunma kararına neden olan şartların ortadan kalkması halinde Kurum yetkililerinin önerisi üzerine mahkemece çocuk reşit olmadan önce kaldırılabileceği gibi reşit olduktan sonra da çocuğun rızası alınmak şartıyla devamı hususunda karar verilebilir. Reşit olduktan sonra korunma kararının devamı aşağıda belirtilen şartlara bağlıdır.

a) 18 yaşını tamamlamış olan korunmaya ihtiyacı olan çocuklardan;

1. Ortaöğrenime devam edenlerin 20 yaşına kadar,

2. Yükseköğrenime devam edenlerin 25 yaşına kadar korunma kararları uzatılabilir.

b) Öğrenime devam etmeyen 18 yaşını doldurmuş çocukların bir iş veya meslek sahibi edilerek kendi kendilerine yeterli olabilmelerinin sağlanması amacıyla 20 yaşına kadar korunma kararları uzatılabilir.

Bunlardan korunma kararı kalkmış; ancak tek başına yaşamını sürdüremeyecek durumda bulunan kız çocukları, Kurumca himaye olunur. Bu çocukların emek karşılığı iaşe, ibate ve harçlıkları Kurumca karşılanmak kaydıyla Kurum hizmetlerinde çalışmaları da sağlanabilir.

c) Bedensel,zihinsel ve ruhsal engellilikleri nedeniyle sürekli bakıma ihtiyacı olan ve çalışmaktan aciz olan Çocukların korunma kararı uzatılır.

Korunma kararı kalkan çocukların Kurumla ilişkilerinin devamı sağlanır. Bu çocuklara gerektiğinde imkanlar ölçüsünde Kurumca yardımcı olunur."

16. Aynı Kanun'un Ek 1. maddesi şöyledir:

"(Ek: 25/2/1988-3413/1 md.; Değişik: 6/2/2014-6518/20 md.)

Bu Kanun veya 5395 sayılı Kanun uyarınca haklarında korunma veya bakım tedbir kararı alınmış olup fasılalı olarak geçen yararlanma süreleri dâhil iki yıldan az olmamak üzere, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklardan reşit olduğu tarih itibarıyla bu hizmetlerden yararlanmaya devam edenlerin işe yerleştirilmeleri aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde yapılır:

a) Kamu kurum ve kuruluşları tarafından hangi statüde olursa olsun serbest kadro ve pozisyonları toplamının binde biri, bu madde kapsamında istihdam edilecekler için ayrılır ve her yıl belirtilen oranda kişi istihdam edilir. Serbest kadro ve pozisyon toplamının binden az olması hâlinde dahi kamu kurum ve kuruluşlarında en az bir hak sahibi istihdam edilir.

b) (Değişik: 21/3/2018-7103/24 md.) Bu hükümden yararlanmak isteyenler, 18 yaşını doldurdukları ve korunma, bakım tedbir kararı veya bu Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen himaye onayının sona erdiği tarihten itibaren beş yıl içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına başvururlar. Bu madde hükümleri çerçevesinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından hak sahibi olduğu onaylananlar Devlet Personel Başkanlığına bildirilir. Hak sahiplerinin atamaları il tercihleri de dikkate alınarak Başkanlıkça kura usulü ile yapılır. İşe yerleştirmede öncelik, sırasıyla lisans, ön lisans ve ortaöğretim mezunlarına verilir.

c) (Mülga: 21/3/2018-7103/24 md.)

ç) (Değişik: 21/3/2018-7103/24 md.) Yerleştirme yapılacak kadro sayısı 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kurumların serbest memur kadroları ile sözleşmeli personel pozisyonları ve işçi kadro sayısının toplamının binde biridir. Toplam kadro ve pozisyon sayısının belirlenmesinde yerleştirme yapılacak yılın başındaki veriler esas alınır. Devlet Personel Başkanlığınca bu madde kapsamında hak sahiplerinin istihdam edileceği toplam kadro

sayıları her kurum için tespit edilerek kurumlara bildirilir. Kurumlar, bildirilen bu kadroları merkez ve taşra teşkilatları itibarıyla dağıtımını yaparak yerleştirme dönemlerinde Devlet Personel Başkanlığına bildirir. Bu madde kapsamına girenlerin yerleştirilmeleri; ortaöğretim ve daha üst öğrenim mezunları için kurumların talepleri doğrultusunda öğrenim durumları itibarıyla ihraz ettikleri unvanın 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki cetvellerde yer alması şartıyla ihraz etmiş bulundukları unvanlara, bunların dışında kalan ortaöğretim ve yükseköğretim mezunları için memur unvanlı kadro ve pozisyonlara, diğer öğrenim mezunları için ise yardımcı hizmetler sınıfında yer alan kadro ve pozisyonlara yılda üç defadan az olmamak üzere Devlet Personel Başkanlığınca yapılır veya yaptırılır. Ek 1 inci madde kapsamında yerleştirme yapılacak kurumlarca teşkilat bazında dağıtımın bildirilmemesi hâlinde Devlet Personel Başkanlığınca belirlenecek usul ve esaslar dâhilinde resen yerleştirme yapılır.

d) Kamu kurum ve kuruluşları, bu maddede belirtilen haktan yararlanarak yerleştirilen ancak herhangi bir nedenle işten ayrılan personele ilişkin belirlenecek bilgileri işten ayrılmayı takip eden bir ay içinde, hâlen çalışmakta olanların bilgilerini ise yönetmelikte belirlenecek zamanda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına bildirir.

Birinci fıkra ile sağlanan istihdam hakkından sadece bir kez yararlanılabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait kadro ve pozisyonlara her ne surette olursa olsun yerleştirilenler bu maddede verilen hakkı kullanmış sayılır.

190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamı dışında kalan kurumlar da bu madde kapsamında istihdamla yükümlü oldukları kadro ve pozisyonları Devlet Personel Başkanlığına bildirmek zorundadır. Ancak, bu kurumlara yapılacak yerleştirmelerde ilgili kurumların talep ettikleri kadro ve statüler esas alınır.

Bu madde kapsamında yapılacak yerleştirmelerde; yerleştirilen kişinin atama onayının alınması ile birlikte diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın teklif yapılan kamu kurum ve kuruluşlarına kadrolar ihdas, tahsis ve vize edilmiş ve ilgili kurumun 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki ilgili cetvel ve bölümlerine eklenmiş sayılır. Bu şekilde ihdas edilen kadrolar, herhangi bir şekilde boşalması hâlinde başka bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

Yerleştirilen hak sahiplerine ilişkin bilgiler, göreve başlama tarihinden itibaren en geç bir ay içinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığına bildirilir.

Birinci fıkra kapsamına giren kişilerin özel sektörde çalıştırılmaları hâlinde, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 81 inci maddesine göre ödenmesi gereken ve aynı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi, kısa vadeli sigorta kolları primi ve genel sağlık sigortası primi, sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 49 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre ödenmesi gereken işsizlik sigortası primi, sigortalı ve işveren hissesinin tamamı sigortalının işe giriş tarihinden itibaren beş yıl süre ile Hazine tarafından karşılanır. Bu fıkra kapsamında sağlanan prim teşvikinden işverenler yararlanır ve Hazine tarafından işverene sağlanan sigortalı primi hissesi teşviki tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez. Bu fıkra uyarınca teşvikten faydalanabilmek için Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde verilmesi ve Hazinece karşılanmayan primlerin yasal süresi içinde ödenmesi şarttır.

İşe yerleştirme yükümlülüğünün takip ve denetimi, yerleştirme yapılacak kadro vepozisyonların belirlenmesi, yerleştirme ve kuraya ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar, Maliye Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının olumlu görüşleri üzerine Devlet Personel Başkanlığı tarafından bu Kanunun yayımını takip eden üç ay içinde yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

17. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 23/01/2023 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

18. Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

19. Dava, adli yargıda, davacının 18 yaşını doldurana kadar erkek yetiştirme yurdunda kaldığının tespiti; idari yargıda, davacının (ve kardeşinin) Mahkeme kararına istinadenkuruluşla ilişkileri kesilerek mevcut kayıtlardan düşüldüğüne yönelik Başbakanlık SHÇEK Malatya Erkek Yetiştirme Yurdu Müdürlüğünün 12/07/2002 tarihli ve..../857 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

20. Dava başlangıçta tespit istemiyle açıldığından, görev uyuşmazlığının çözümü için, öncelikle, tespit davasının hukukumuzdaki yerinin incelenmesi gereklidir.

21. Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nda tespit davasını düzenleyen açık ve genel bir hükme yer verilmemekte ise de; doktrinde ve yerleşik yargısal içtihatlarla, bir hukuki ilişkinin var olup olmadığının saptanması için tespit davası açılabileceği kabul edilmiş bulunmakta; tespit davasının esasının incelenebilmesi için de, genel dava koşullarının yanısıra, dava konusunun bir hukuki ilişki olması ve bu hukuki ilişkinin var olup olmadığının öncelikle saptanmasında hukuki yarar bulunması koşulları aranmaktadır. Buna göre, özel hukuk alanını ilgilendiren bir hukuki ilişkinin saptanması için adli yargı yerinde müstakil olarak bir tespit davası açılabilmesi olanaklı bulunmaktadır.

22. Buna karşılık, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *" İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrasında, idari dava türleri: iptal, tam yargı ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmış olup, tespit davası şeklinde bir dava türüne idari yargıda yer verilmemiştir. Anılan Kanunun "*İdari Davalarda Delillerin Tespiti*" başlıklı 58/1. maddesi "*Taraflar, idari dava açtıktan sonra bu davalara ilişkin delillerin tespitini ancak davaya bakan Danıştay, idare ve vergi mahkemelerinden isteyebilirler*" hükmünü taşımakta olup, idari yargıda, ancak, açılmış bir idari dava ile ilgili bulunan "*delillerin tespiti*"nin istenilmesine olanak bulunmaktadır. Buna göre, idari dava türleri arasında sayılmayan tespit davasının, yorum yoluyla idari yargının görevine müstakil bir dava olarak dahil edilmesine hukuken olanak bulunmadığından, idari yargı yerinde, idare hukuku alanını ilgilendiren bir hukuki ilişkinin varlığının ancak açılmış bulunan bir idari davaya bağlı olarak delil tespiti kapsamında saptanabileceği açıktır.

23. Olayda, tespit davası olarak açılan bu dava ile amaçlanan,2828 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesinden faydalanmak isteyen davacının, 18 yaşına kadar yetiştirme yurdunda kaldığının saptanmasıdır. Bu saptama ise, işe yerleştirme amacıyla yapılacak başvuru sonrası tesis edilecek ret işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde açılacak dava neticesinde idari yargı yerince yapılmalıdır.

24. Belirtilen durum karşısında istemin, eda davasının öncüsü niteliğinde bir özel hukuk ilişkisinin tespitine ilişkin olmayıp, davacının 18 yaşına kadar yetiştirme yurdunda kaldığının tespitine yönelik olduğu anlaşılmakla birlikte; davacı vekilinin idari yargıda davasını idari işlemin iptali şeklinde açtığı gözetildiğinde, bu uyuşmazlığın çözümünde idari yargı yerinin görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Malatya 1. İdare Mahkemesinin 15/08/2022 tarih ve E.2022/1212 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Malatya 1. İdare Mahkemesinin 15/08/2022 tarih ve E.2022/1212 sayılıBAŞVURUSUNUN REDDİNE,

23/01/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİİLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN